

[Per Hækkerup.]

taget i det foreliggende forslag, er gymnasiasterne. For gymnasiasternes vedkommende drejer det sig om to sæt af problemer, to hovedproblemer, kan man sige. Det ene problem er, at unge eller børn, der bor langt fra den skole, de skal gå på, eller den nærmeste skole, de har adgang til, er dårligere stillet end børn, der enten bor i selve skolebyen eller i umiddelbar nærhed af byen. På dette punkt imødekommer det fremsatte lovforslag ønsket om at skabe ligestilling. Det foreslås, at der skal gives et befordrings-tilskud og et tilskud til opholdsudgifterne for børn og unge, der er nødt til at bo i skolebyen og derved pådrager sig opholdsudgifter, som er større end de kostpenge, som beregnes på statens kostskoler.

Jeg er ikke helt klar over, om den afstands-begrænsning, der gælder for ydelsen af disse godtgørelser, nemlig 30 km, er den helt rigtige. Da ungdomskommissionen i sin tid udarbejdede sit forslag, regnede man med 10 km. Jeg er vel klar over, at der siden er sket en væsentlig udbygning af vort system af gymnasieskoler, og jeg er også klar over, at der er sket en fremgang i trafikal henseende, men om disse to forhold er tilstrækkelige til at begrunde, at man ændrer afstandsmålet fra de i sin tid af kommissionen foreslåede 10 km til 30 km, ved jeg ikke. Jeg vil være interesseret i, at vi eventuelt i udvalget får lejlighed til at se nærmere på dette spørgsmål.

Det andet problem, der foreligger for gymnasieungdommen, er, at børn og unge fra mindrebemidlede hjem, uanset deres bopæl, i en række tilfælde er afskåret fra at påbegynde og gennemføre en gymnasieuddannelse på grund af forældrenes økonomiske forhold. Dér stillede i sin tid ungdomskommissionen et forslag, som blev optaget i den tidligere højtærede undervisningsministers lovforslag fra efteråret 1954, om at gennemføre en stipendieordning for ubemidlede evnerige unge, der ønskede at erhverve sig en studentereksamen. Dette forslag er ikke kommet med i det her foreliggende, hvad jeg naturligvis betragter som beklageligt, idet det utvivlsomt for en virkelig effektiv demokratisering af de unges uddannelse er nødvendigt også at gennemføre en stipendieordning for gymnasieungdommen. Der kan næppe være

tvivl om, at den i social henseende skæve rekruttering til de højere uddannelsesformer først og fremmest sætter ind ved overgangen til gymnasiet mere end ved overgangen fra gymnasiet til de videregående uddannelsesformer; men jeg er klar over, at der i givet fald skulle anvendes et meget betragteligt beløb til en sådan stipendieordning for gymnasiaster, således at størstedelen af forhøjelsen efter lovforslaget ville være blevet slugt heraf.

Lovforslaget tilsigter en forhøjelse af det beløb, der stilles til rådighed for ungdommens uddannelsesfond, fra 6 mill. kr. til 12 mill. kr. Det må naturligvis være et problem for os, om denne forhøjelse kan siges at være tilstrækkelig eller rimelig. I bemærkningerne til lovforslaget understreges det, at siden vi for 3 år siden fastsatte de 6 mill. kr. som årlig ydelse af ungdommens uddannelsesfond, er der sket en væsentlig forskydning i forholdene. Dels er antallet af unge inden for de uddannelsesområder, der nu er inddraget under loven, vokset i forhold til antallet for 3 år siden, dels er leveomkostningerne steget med ca. 12 pct. siden lovens gennemførelse. Hvis man tager hensyn til den forøgelse, der derigennem sker af behovet for midler fra ungdommens uddannelsesfond, skulle beløbet ikke have været 6 mill. kr. i dag, men 8 mill. kr. Den reelle forøgelse bliver derfor kun 4 mill. kr.

Som nævnt inddrages to grupper af unge under loven. For gymnasieungdommens vedkommende regnes der i bemærkningerne med en udgift på ca. 1/2 mill. kr., og med det antal studerende, vi har på seminarierne i forhold til antallet af øvrige unge, der skal omfattes af loven, må man vel regne med — hvis seminarieeleverne lånemæssigt skal sidestilles med de øvrige unge — et beløb på henimod 1 mill. kr. til udlån til seminarieelever. Altså går ca. 1 1/2 mill. kr. til de nye grupper, der er inddraget under loven, således at den reelle forhøjelse bliver ca. 2 1/2 mill. kr. Heroverfor står det forslag, der er fremsat af Danske Studerendes Fællesråd, som regner med en udgift på ca. 30 mill. kr., og som bygger på ungdomskommissionens principper og forslag. Som oplyst i bemærkningerne er behovet for stipendier og lån af uddannelsesfondens bestyrelse anslået til 15 mill. kr. Jeg ville